

[Elgaard.]

viger ikke principielt fra det traditionelle indhold af enhver civiliseret grundlov. Dens umiddelbare forbillede er den af De Forenede Nationer vedtagne erklæring om menneskerettighederne; men på et meget væsentligt punkt adskiller den sig fra De Forenede Nationers vedtagelse. Det, det her drejer sig om, er i modsætning til De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighederne en egentlig forpligtende aftale mellem de stater, der er tilsluttet Europarådet. Ved at tiltræde denne konvention forpligter vi os forfatningsmæssigt til at bibeholde regler, der tilsikrer de menneskelige frihedsrettigheder i en bestemt form, også indenfor rammerne af vor egen forfatning.

Det betydningsfulde ved dette forslag til rigsdagsbeslutning er derfor ikke den formulering, som frihedsrettighederne her har fået, men den omstændighed, at vi overfor vore venner i de øvrige vesteuropæiske lande forpligter os til gennem vor lovgivning at sikre disse frihedsrettigheder, og at vi af de øvrige tillige kan kræve, at disse rettigheder respekteres i deres lande.

Konventionen markerer således et væsentligt fremskridt henimod det forenede Europa, som er Europarådets egentlige mål. Den betyder principielt en gensidig, omend ikke byrdefuld, indskrænkning i det, man vel plejer at kalde den nationale suveræniteten. Den hjemler Europarådets medlemsstater og i visse tilfælde, i hvert fald indirekte, organisationer og privatpersoner en egentlig ret til at kræve en regering og en stat til regnskab for dens eventuelle overtrædelse af disse forfatningsmæssige fællesregler. Den går også herved videre end De Forenede Nationers pagt, der jo ikke tillader mellemfolkelig indblanding i anliggender, der hører ind under en stats indre jurisdiktion. En sådan mellemfolkelig sikring af de egentlige frihedsrettigheder, der jo har dannet grundlaget for den vestlige verdens demokrati siden de omvæltende begivenheder i slutningen af det 18. århundrede, kan vi kun hilse med glæde.

Da Europarådet stiftedes i 1949, var der vel adskillige, der så med en vis skepsis på dette nye skud på de mellemfolkelige organisationers i forvejen så frodige stamme. Hvad skulle en sådan rådgivende forsamling i fællesskab med udenrigsministrenes udvalg kunne udrette, udover hvad regeringerne alligevel kunne blive enige om? Var

der nogen grund til at tro, at det europæiske fællesskab, hvis nødvendighed vi jo måtte erkende, ville fremmes bedre indenfor denne politiske forsamlings rammer end indenfor den langt mere umiddelbart praktiske Atlantpagts rammer? Kunne det i bedste fald blive meget mere end en vis opinionsdannende forsamling, som måske gennem sine drøftelser kunne bringe nogen klarhed i ulmende politiske uoverensstemmelser og måske bidrage til at fjerne nogle af de misforståelser og mislyde, der så ofte har vanskeliggjort forholdet mellem europæiske lande? Ja, sådan kan man spørge. Svaret må blive: der er sket fremskridt!

I de forløbne år har det praktiske arbejde for et forenet Europa gjort mange fremskridt. Vi har set den store kul- og stålpulje, Schumanplanen, blive til virkelighed, selvom det endnu står tilbage at se, hvorledes den kommer til at fungere. Vi har set planen om en Europahær vedtaget af de samme seks landes regeringer, som vedtog Schumanplanen, og de tysk-franske problemer er derved bragt et skridt nærmere deres løsning. Vi må endnu vente på ratifikationen af denne pagt, før vi kan dømme om dens virkninger. Det økonomiske samarbejde mellem Europas lande er blevet en levende realitet gennem Marshallplanen og dens organisation i Paris. Indenfor NATO skrider samarbejdet mellem deltagerne, der jo også omfatter størstedelen af Europarådets medlemmer, stadig fremad.

Baggrunden for et fælles europæisk parlament er således tilstede. Myndigheden er endnu spinkel. Europarådets rådgivende forsamling må endnu spille en rolle, der vel bedst kan sammenlignes med vore egne rådgivende stænderforsamlings. Jeg tror, det er godt, at udviklingen ikke sker for voldsomt, og at man begynder med det mindre. Churchill udtrykte det meget klart i Europarådets rådgivende forsamling i 1950 ved at sige, at vi skulle ikke fremstille en maskine, men vi måtte dyrke en levende plante.

De vesteuropæiske lande i deres helhed er jo nu engang ikke en hinanden så nærstående familie som de nordiske lande, men deres egentlige kulturarv er fælles, og navnlig er deres skæbne fælles. I denne større familie vil vi føle os nærmere knyttet til nogle end til andre, men vi kan ikke bestride familieskabet med alle. Dette fællesskab får nu her sit første egentlige forfat-